

Construïm el futur!

Eixos d'actuació per al sindicalisme republicà i
per al desplegament de la justícia social

**Desbrossant el camí cap a una
renda bàsica universal**

intersindical-csc.cat

**INTER ///
SINDICAL**
TREBALL | REPÚBLICA | JUSTÍCIA SOCIAL

Construïm el futur!

Eixos d'actuació per al sindicalisme republicà i
per al desplegament de la justícia social

**Desbrossant el camí cap a una
renda bàsica universal**

intersindical-csc.cat

**INTER ///
SINDICAL**
TREBALL | REPÚBLICA | JUSTÍCIA SOCIAL

Aquest document és de caràcter integral. **La Intersindical** es reserva de forma exclusiva el dret a alterar-lo, modificar-lo o fer qualsevol mena de separació dels apartats que el conformen. Per qualsevol reproducció dels continguts, de manera total o parcial, ja sigui per mitjà digital o físic, citeu-ne la font i l'autoria de **La Intersindical**.

Primera edició: novembre de 2021

La Intersindical

Construïm el futur!

Eixos d'actuació per al sindicalisme republicà i
per al desplegament de la justícia social

**Desbrossant el camí cap a una
renda bàsica universal**

Sumari

Introducció	7
Desbrossant el camí cap a una renda bàsica universal	13

Vine amb nosaltres! Afilia't!
<https://www.intersindical-csc.cat/afiliat>

Introducció

Quaranta anys de neoliberalisme

A partir del 2008, molts dogmes econòmics liberals van començar a trontollar. Van haver de passar quasi 40 anys des que es van imposar gairebé de manera inqüestionable. A finals dels anys setanta i a principis dels vuitanta va irrompre el neoliberalisme financer especulatiu de la mà de Ronald Reagan (EUA) i de Margaret Thatcher (Regne Unit). El president nord-americà i la primera ministra britànica van propagar dues idees força que es van convertir en hegemòniques i van esdevenir quasi dogmes de fe: (1) l'Estat és un nosa i, per tant, s'ha de reduir a la mínima expressió, i (2) la societat no existeix; només l'individu i els interessos privats que el mouen. Sobre aquesta base es va aixecar una arquitectura política i ideològica que ha monopolitzat les polítiques públiques i econòmiques durant 40 anys.

En aquest quasi mig segle, l'aparell ideològic neoliberal ha imposat una política econòmica rigorista (control estricte de la inflació, del dèficit i del deute públic) materialitzada en privatitzacions, retallades del finançament dels serveis públics i precarietat laboral. Un model que ha esqueixat més profundament la cohesió social i ha promogut que una minoria, cada cop menys de caràcter industrial i més de tarannà rendista, fagocités la riquesa produïda col·lectivament, mentre la majoria havia de viure cada vegada amb menys.

El 2008, aquest model, rendista i especulatiu, va patir la primera crisi encara que no la definitiva. La bombolla immobiliària va esclatar i va provocar la fallida de centenars de bancs i fons d'inversió que només s'havien preocupat per embellir el seu compte de resultats. Milions de persones van perdre l'habitatge, la feina i el futur. Però, salvar-los no era la prioritat. Segons les elits polítiques i econòmiques, allò que comptava era rescatar els bancs per evitar que l'anomenat sistema col·lapsés.

La sacsejada del 2008 va evidenciar la inviabilitat del model econòmic neoliberal, però no n'hi va haver prou per provocar un gir de guió. Al contrari, les elits van retorçar la retòrica i van imposar l'explicació que la crisi no l'havia motivada l'economia especulativa de casino, sinó el deute i el dèficit públic. Els culpables eren els estats per no haver sabut administrar correctament les finances públiques. En consonància amb aquesta interpretació, l'anomenada "troika" (la Unió Europea (UE), el Fons Monetari Mundial (FMI) i el Banc Central Europeu (BCEM)) va imposar, sobretot al sud d'Europa, programes d'austeritat severs que van debilitar encara més uns sistemes de benestar de per si molt febles.

Dotze anys més tard ha irromput la crisi derivada de la pandèmia de la Covid. Un cataclisme que no només ha demostrat la inoperància del neoliberalisme i de les polítiques d'austeritat, sinó que ha deixat paleses les conseqüències greus d'haver desmantellat els serveis públics i d'haver deslocalitzat la producció de béns necessaris per afrontar situacions d'emergència.

En aquest context, les elits polítiques i econòmiques occidentals comencen a veure que l'única alternativa per sostenir el seu model capitalista passa per la inversió pública massiva (independentment dels efectes sobre el deute públic) i per enfortir els serveis públics. Han hagut de passar 40 anys per arribar a aquesta conclusió. 40 anys de neoliberalisme devastador. Tocat, però no enfonsat. Per això cal restar amatents per impedir que la sortida de la crisi actual no sigui la mateixa que la del 2008, en què res no va canviar, ans el contrari, l'economia rendista i especulativa es va reforçar. Avui, això és inadmissible, perquè ens hi juguem el futur.

Com a treballadors i treballadores organitzades tenim la responsabilitat de fer propostes valentes i viables per garantir el futur de totes les generacions d'aquest país, les que estan aprenent, les que treballen –o no– i les que poden començar a gaudir de la jubilació.

El marc polític, social, econòmic i cultural de l'Estat espanyol no és l'espai en el qual, com a comunitat nacional, podem endegar propostes orientades al bé de les majories treballadores. Ans al contrari, les propostes –assolibles– que posem sobre la taula tenen un recorregut ben curt dins el marc actual o, fins i tot, són pràcticament impossibles de dur a terme. És per això que fixem els eixos que considerem necessaris per a bastir una societat justa en un país lliure en forma de República Catalana.

Una campanya per protegir les persones i defensar les polítiques públiques vers el mercat. Una campanya per construir el futur.

En aquest context de crisi i d'intervenció expansiva de les administracions públiques, **La Intersindical** enceta una campanya per consolidar un model socioeconòmic en què, primer, les persones siguin l'objecte prioritari d'atenció i, segon, la política supleixi el mercat (hegemònic durant els últims quatre decennis) a l'hora de definir la direcció econòmica del país. Una campanya per no tornar a repetir una sortida de la crisi com la del 2008, que s'articula al voltant de set eixos que persegueixen assentar les bases d'una societat cohesionada, beneficiària d'una vida decent i amb major grau d'autonomia i llibertat.

La Intersindical fem una proposta integral de futur per a les majories socials on el benestar col·lectiu estigui per sobre del lucre individual, amb tres camps cabdals:

- 1.- EL MODEL PRODUCTIU
- 2.- EL TREBALL
- 3.- LA PROTECCIÓ SOCIAL

PRIMER.

UN NOU MODEL PRODUCTIU.

La base de qualsevol construcció és clau per a garantir-ne la viabilitat. Si els fonaments són sòlids i ben assentats és possible encarar el futur amb garanties. En cas contrari, l'edifici té tots els números de desplomar-se. D'ençà del 1995, Catalunya va girar l'esquena a la indústria com a sector productiu prioritari, i va apostar pel turisme i la construcció. En l'àmbit sociolaboral, les conseqüències derivades d'aquestes decisions han estat catastròfiques. Més precarietat, més temporalitat, sous misèrrims, baixa qualificació i índexs d'atur inadmissibles. Un patró socialment insostenible i un model productiu mancat d'autonomia i de futur. Sotmès als vaivens de les conjuntures econòmiques i als pols econòmics dominants, que s'allunya (cada vegada més) de les economies industrials vertebrades al voltant de la innovació i la tecnologia; les que marquen la pauta de futur.

Guanyar sobirania econòmica exigeix capgirar el model productiu. No només implica reindustrialitzar el país, sinó també construir els consensos socials necessaris per garantir unes condicions laborals dignes que permetin als treballadors viure i no només sobreviure.

SEGON.

UN SALARI MINIM DE 1.300€ PER REVERTIR ELS SOUS DE MISÈRIA.

El model productiu vigent a Catalunya s'ha sustentat a base de pagar sous misèrrims als i a les treballadores dels serveis vinculats al turisme i, per extensió, a l'àmbit dels serveis. Durant molt anys, la societat ha subvencionat l'empresariat d'aquest sector, perquè els salaris baixíssims que han pagat no han contribuït, via cotitzacions socials, a sustentar el sistema públic de benestar. Un empresariat que ha maximitzat els beneficis i, a canvi, no ha aportat res a la societat. El salari mínim és la condició imprescindible per tallar de soca-rel aquesta sagnia. S'erigeix com la baula clau per consolidar un nou model productiu assen-tat sobre la base de salaris dignes i llocs de treball decents, però també opera com a mecanisme redistributiu de la riquesa, perquè, com passa amb els con-venis col·lectius, fixa uns mínims per a la retribució de les persones treballadores de manera que limita els ingressos de la propietat de l'empresa.

TERCER.

REDUCCIÓ DE LA JORNADA LABORAL PER GUANYAR AUTONOMIA I LLIBERTAT.

L'automatització de processos industrials que incrementen la productivitat aboca directament a reduir el temps de treball. La dinàmica històrica ha estat rebaixar-lo progressivament, però fa 100 anys que va quedar estancat en 40 hores setmanals. Una jornada laboral que no s'ajusta als sistemes de producció actual. Treballant menys es genera més riquesa que fa cinquanta anys. Per tant, avui el problema no és d'escassetat, sinó de redistribució de la riquesa. La jornada laboral de 32 hores setmanals amb el mateix salari ho garanteix, i és una mesura cabdal per forçar la corresponsabilitat de les tasques de cures i domèstiques que recauen sistèmicament sobre les dones, alhora que posa en valor el lleure i l'autonomia de les persones.

QUART.

UNES PENSIONS SUFICIENTS PER A VIURE L'ENVELLIMENT AMB DRETS I DIGNITAT.

El benestar de les persones s'ha de garantir des del naixement fins a la mort. Ens trobem en un context en què la robotització i la digitalització permeten garantir la productivitat amb menys esforç i temps de treball de les persones, en tots els sectors. I en què cal garantir el repartiment del treball, així com el dret a la vida no supeditada a la lògica laboral. Per això aquesta vida laboral s'ha d'escurçar en benefici del temps lliure.

Aquest canvi mana garantir unes pensions de jubilació dignes i suficients que permetin la ciutadania viure l'envelliment amb seguretat i autonomia. La viabilitat dels sistema de pensions és plenament sostenible amb una fiscalitat justa i un model productiu i laboral digne i sostenible.

CINQUÈ.

UN SISTEMA DE SERVEIS PÚBLICS SÒLID.

La primera condició per assegurar una vida digna a les persones és bastir un sistema de serveis públics sòlid, com a garantia d'equitat i benestar. Una xarxa de protecció primària: un sistema públic de salut robust; un d'ensenyament de qualitat i que no segregui; un sistema de pensions generós; i uns serveis socials amb una àmplia cartera de prestacions. Però fortificar un sistema de benestar públic també implica reconsiderar el paper de l'Estat en l'economia. Passar d'avaluar-lo com una nosa a considerar-lo un actor protagonista a l'hora de determinar i condicionar la política econòmica del país.

SISÈ.

UNA RENDA BÀSICA UNIVERSAL PER ALS NOUS TEMPS.

Els nous sistemes de producció plantegen reptes que hem d'afrontar amb models sostenibles basats en el benestar de la majoria. Uns models focalitzats en el coneixement, els salaris dignes i la reducció de la jornada laboral, acompanyats, alhora, de polítiques públiques estructurals que permetin emancipar-nos dels designis del mercat. Una possibilitat per aconseguir-ho és a través d'una renda bàsica universal que garanteixi uns mínims de dignitat, eradiqui la pobresa i alliberi de l'angoixa d'un futur incert. Una renda que deslliuri moltes dones de subjugacions, pugi el llistó de les condicions laborals, dinamitzi l'economia local i, sobretot, millori la salut de milions de persones.

SETÈ.

UNA LLENGUA DE TOTHOM PER UNA SOCIETAT COHESIONADA.

Una característica intrínseca d'un sindicat de classe és aspirar a influir en totes les dimensions de l'àmbit socioeconòmic i canviar les relacions que hi tenen lloc per a fer-les més justes i equitatives. Les relacions de poder entre grups socials i entre comunitats tenen sempre una dimensió lingüística, que a Catalunya es

manifesta en la progressiva subordinació i residualització del català, també en el món laboral. Revertir les relacions injustes exigeix també fer-ho en l'àmbit lingüístic, que implica reparar el mal que s'hagi produït i establir unes relacions noves, basades en la igualtat i la reciprocitat entre comunitats, perquè no hi ha llengües i comunitats lingüístiques de primera i de segona.

La Intersindical engega aquesta campanya perquè les receptes neoliberals, defensades per les elits polítiques i econòmiques per sortir de la crisi derivada de la pandèmia de la Covid, s'han demostrat fallides i no garanteixen el futur ni el benestar de la majoria de la població dels Països Catalans.

La Intersindical fixa set eixos d'intervenció que han de permetre consolidar una societat cohesionada, que reparteixi equitativament la riquesa col·lectiva, reconegui el valor de les cures i afavoreixi la corresponsabilitat de les mateixes, i permeti el desenvolupament autònom de la persona garantint la reducció del temps de treball i la vida laboral.

Desbrossant el camí cap a una renda bàsica universal

Desbrossant el
camí cap a una
renda bàsica
universal

Des de **La Intersindical** som conscients que l'assumpte de la renda bàsica universal no és una proposta tancada, sinó que és una mesura en construcció que cal definir i concretar amb precisió. Per tal d'afrontar aquest repte, considerem que es necessari i útil posar-la a l'agenda pública, per discutir-la, modular-la i consensuar si és la millor mesura per afrontar el nou context econòmic i laboral –radicalment diferent de l'actual– que configuren les anomenades tecnologies disruptives. Una bateria d'innovacions tecnològiques que aprofundeixen conseqüències negatives pròpies de l'aposta neoliberal, però que també en genera de noves que exigeixen adoptar mesures innovadores, sovint no avalades per precedents immediats. En aquest àmbit, s'inclou la proposta de la renda bàsica universal. I per això és clau parlar-ne.

Aquestes són algunes de les traces del nou context econòmic i laboral que consoliden i defineixen les anomenades tecnologies disruptives:

DISTRIBUIR LA RIQUESA.

Avui, la qüestió no és la generació de riquesa sinó distribuir-la.

La tendència general de l'equació econòmica de l'anomenat 'món occidental' ja no rau tant en la producció de béns (riquesa) sinó en com distribuïm el guany col·lectiu que aquests béns produeixen (riquesa). S'esdevé una paradoxa irresistible: des de la vessant de l'oferta vivim en societats opulentes, però deprimides quant a la capacitat adquisitiva. Ho explica la desigual distribució de la riquesa, que deriva en l'empobriment cada vegada d'un major nombre de persones. Una minoria acapara els beneficis d'allò produït col·lectivament en perjudici de la majoria. La riquesa per garantir el benestar col·lectiu existeix, però no es distribueix equitativament. Per tant, és necessari articular mecanismes que permetin acabar amb aquesta injustícia i que transcendeixin les mesures clàssiques vinculades a la política monetària i fiscal.

Desbrossant el
camí cap a una
renda bàsica
universal

AUGMENT DE LA DESIGUALTAT VERTICAL.

Augment de la desigualtat entre persones dins de cada país.

L'altra cara de la distribució no equitativa de la riquesa és l'aprofundiment de la desigualtat. No és un fenomen nou, però avui es presenta amb una fisonomia diferent. Des de la perspectiva global, els índexs de desigualtat entre països (desigualtat horitzontal) tendeixen a reduir-se, però dins de cadascun d'ells, la desigualtat (vertical) creix. Dues variables constaten aquesta tendència: (1) a Espanya el 10% de la població més rica acapara el 27% de la renda i (2) els beneficis de l'augment de la productivitat (la riquesa generada col·lectivament) no reverteixen en el conjunt de la societat, sinó que una minoria que els acapara. De la tríada classe alta, mitjana i baixa, quant a volum de renda, es passa progressivament a un model dual en el qual una minoria guanya molt, majoritàriament rendista i no industrial, mentre la majoria perd poder adquisitiu i, per tant, s'empobreix progressivament.

ESTANCAMENT SALARIAL.

Augmenta la productivitat, però els salaris no creixen en la mateixa proporció.

Des de mitjans dels anys setanta fins ara, la productivitat ha augmentat, però els salaris no ho han fet al mateix ritme, ans al contrari, han traçat una tendència cap a l'estancament. Per tant, el poder de compra de les persones assalariades ha retrocedit amb les conseqüències que se'n deriven quant a pobresa i desigualtat. Aquesta "congelació" salarial és una de les causes que explica la desigual distribució de la renda, però no l'única. Per exemple, també hi incideix que el salari mínim interprofessional sigui tan baix (només cal comparar-lo amb el dels països de l'entorn), de manera que no desenvolupa la funció redistributiva que se li atribueix. Un SMI reduït implica que la riquesa generada col·lectivament no es reparteixi equitativament, sinó que una minoria acapari la major part del pastís, exploti una majoria (sous baixos, precarietat contractual i condicions de treball indignes) i, a sobre, no contribueixi en la proporció que li correspondria en el manteniment de l'estat del benestar.

PÈRDUA DE LLOCS DE TREBALL.

El procés de robotització, digitalització i expansió de la intel·ligència artificial redueix el nombre de llocs de treball.

La tecnologia permet optimitzar els sistemes productius i produir béns a cost marginal zero. Les anomenades tecnologies disruptives d'origen digital

Desbrossant el
camí cap a una
renda bàsica
universal

transformen el sistema productiu i, per tant, el mercat de treball. La conseqüència immediata és que moltes feines desapareixeran. L'estudi emblemàtic sobre l'assumpte és el de Frey i Osborne (Univeristat d'Oxford, 2013) segons el qual el 47% dels llocs de treball als EUA tenen tots els números de desaparèixer a conseqüència de la robotització. Les màquines podran executar tot tipus de feines avui desenvolupades per persones. No només manuals, sinó també cognitives. L'automatització massiva és previsible que provoqui una reducció de les ofertes de treball.

Per tant, el context que s'albira es caracteritza per una societat més polaritzada i desigual, amb problemes de distribució de riquesa i d'estancament salarial, i amb una reducció de l'oferta de llocs de treball. Des de la perspectiva sociolaboral, s'intueix un futur immediat carregat de reptes ingents. Defugir-los és una temeritat i encarar-los amb propostes blindades només pel dogmatisme no és la solució. Les mesures per encarar aquest desafiament són diverses, però, com assenyala l'economista Miquel Puig, en sobresurten quatre:

1.- Apostar per l'educació.

El canvi tecnològic accelerat impregna també, amb major o menor mesura, la tipologia i les característiques de les ofertes de treball. En conseqüència, sembla necessari educar els i les professionals del futur en les habilitats que exigirà un mercat laboral altament tecnificat. El mecànic del segle passat s'ha de reciclar immediatament per poder reparar avui vehicles absolutament automatitzats i replets de xips, i demà passat per arranjar motors elèctrics que no tenen res a veure amb els de combustió. Tanmateix, és segur que molts mecànics no es reciclaran i tindran greus problemes per trobar una feina nova. Aquesta variable no és pot defugir.

2.- Reducció de la jornada laboral.

Si hi ha menys llocs de treball, una alternativa passa per reduir la jornada laboral; avançar cap a la setmana de quatre dies (32 hores setmanals). Si hi ha menys ofertes laborals, una alternativa és repartir-les. No és una mesura extemporània sinó que s'insereix en la lògica històrica de reducció progressiva de la jornada laboral. Hem passat dels horaris interminables del segle XIX a la jornada de vuit hores establerta fa 100 anys. Però ha passat més d'un segle des de l'última modi-

Desbrossant el
camí cap a una
renda bàsica
universal

ficació de la durada del dia feiner, per tant, és hora de reduir-la si, a més a més, el context socioeconòmic així ho exigeix.

3.- Creació de llocs de treball per part del sector públic.

Diferents economistes aposten per aquesta mesura. Per exemple, Stephanie Kelton, assessora del senador Bernie Sanders, la qual defensa el que anomena "garantia federal d'ocupació", que eliminaria la incertesa perquè establiria un dret universal al treball. Afegeix que, a més de consolidar el dret a un salari suficient per gaudir d'una vida decent, la garantia d'ocupació enforteix el poder negociador de la classe treballadora, redueix les desigualtats, fa que disminueixi la pobresa i augmenta la retribució mínima de la mà d'obra amb nivells salarials més baixos. En definitiva, l'argument de fons que esgrimeixen els defensors d'aquesta mesura és que les persones no només mereixen disposar d'uns ingressos, sinó també de l'oportunitat de guanyar-se'ls. Premissa de la qual es desprenen dues disjuntives: (1) cal només subsidiar les persones o remunerar-les dignament? I (2) qui som si ja no treballem? Interrogants que obren les portes a la renda bàsica universal.

4.- Implantar una renda bàsica universal (RBU).

Aquesta és la proposta que ha agafat més volada i que a continuació caracteritzarem. Tot i ser una mesura que encara mai cap país no ha aplicat de forma generalitzada i sostinguda en el temps, cada vegada aplega un major consens sobre la seva viabilitat. Una variant de la RBU és la proposta de diferents autors, com Piketty o Ackerman i Alstott, els quals proposen que l'Estat faci un pagament únic, universal i incondicionat a cada adult jove, entre els 21 i 25 anys, per un import d'entre els 120.000 i els 80.000 €. L'objectiu seria promoure la igualtat econòmica i social, i reforçar els vincles comunitaris. És una mesura similar a la RBU, però, com s'explica a continuació, les diferències són múltiples.

Desbrossant el
camí cap a una
renda bàsica
universal

Sobre la Renda Bàsica Universal (RBU)

- Per què s'ha de garantir una renda bàsica universal?

Disposar dels ingressos suficients per a poder subsistir és un dret humà equiparable al dret a l'accés a la sanitat o a l'educació. Des d'una concepció republicana ningú no és lliure si no té garantida la supervivència bàsica.

- Quines avantatges comporta?

Una renda bàsica universal contribueix a suprimir la pobresa i, alhora, segons les primeres proves pilot, no desincentiva les persones de buscar feina i completar així els ingressos derivats de la RBU.

- De quin import és la renda bàsica universal?

Hi ha diverses fórmules per calcular-ne l'import, però la base sempre és la quantitat que delimita el llindar de pobresa. A Catalunya, per a una persona adulta suposaria un ingrés d'11.365 euros anuals (a Espanya de 9.626). La renda es pagaria mensualment a través de la nòmina, de la pensió, per transferència o via declaració de renda. En llars no individuals, per calcular la RBU s'usen dues fórmules:

a) Una renda individual per a tothom, per exemple el 100% per a cada adult i un 20% per a cada membre menor d'edat.

b) D'acord amb el criteri modificat del llindar de risc de pobresa de la OCDE, fer un càlcul per llar. Això seria, el 100% per al primer adult, el 50% per a la resta de majors de 13 anys i el 30% per als menors. En aquest cas, es calcula què li pertoca a cada llar i es divideix l'import total pel nombre d'adults, que administren els recursos dels menors.

La renda bàsica és compatible amb altres ajudes?

Una renda bàsica progressista es distingeix d'una liberal perquè no substitueix cap de les prestacions en espècie que ja estan consolidades a l'estat del benestar (com l'accés gratuït a la sanitat i a l'educació). Pel que fa a les prestacions econòmiques, les que cobreixen les mateixes necessitats que la RBU quedarien

Desbrossant el
camí cap a una
renda bàsica
universal

substituïdes per aquesta totalment o parcial: pensions, prestacions d'atur, rendes mínimes, beques, etc. Així, si la RBU fos de 950€ mensuals i se'n cobressin 1.200 de pensió, es continuarien cobrant el 1.200 dividits en dos trams: 950 com a RBU i la resta com a pensió.

- Com es finançaria?

Amb els estalvis en altres prestacions i amb una reforma fiscal en què els rics en patrimoni i rendes pagarien més que ara. S'augmentaria l'IRPF per a les rendes del capital, s'eliminarien els mòduls i les deduccions, el 80% de les quals regressives, i s'incrementaria l'impost de patrimoni i el de societats. Així mateix, es crearien noves figures impositives: per exemple, impostos ambientals i sobre les transaccions financeres.

- Com repercuteix en el mercat laboral?

Totes les proves pilot dutes a terme en els últims 50 anys, mostren una afectació molt baixa en termes de reducció de la propensió a treballar. La baixada es concentra en col·lectius que necessiten prioritzar altres activitats, com ara joves que tornen als estudis o progenitors que poden destinar més temps a cuidar dels infants. En el projecte de "Barcelona B-Mincome", els resultats van demostrar que qui cobrava una RBU treballava lleugerament menys que els que no la cobraven, però més que els que cobraven rendes mínimes o condicionades. Per altra banda, com que la RBU universalitza la protecció de rendes, atorga als i a les treballadores el poder de no acceptar qualsevol feina i, alhora, opera com a caixa de resistència gratuïta a les reivindicacions col·lectives.

- Diferència amb les rendes garantides condicionades

1.- Les rendes mínimes o garantides es paguen a persones o llars que no arriben a un mínim d'ingressos i es condicionen a altres variables (buscar activament feina, no disposar d'ingressos, no tenir patrimoni, tenir una edat mínima, etc.). Normalment, la quota és la diferència entre un llindar fixat de pobresa i els ingressos dels quals ja disposa el beneficiari.

2.- La condicionalitat de les rendes mínimes o garantides en dificulta l'accés. A Espanya, només el 8% de la població pobra cobra una renda condicionada. L'exemple paradigmàtic és l'Ingrés Mínim Vital (IMV). Després de setze

mesos d'aplicació, només el cobren 300.000 llars de les 850.000 previstes, que ja només eren el 25% de la població estimada pobre.

3.- Però és que encara que arribés a la majoria de població pobre, les rendes condicionades provoquen estructuralment la trampa de la pobresa: qui cobra una renda condicionada no té incentius (o els té molt petits o només durant un període curt de temps) per acceptar una feina, ja que això li suposa perdre l'ajuda. I donat que després de treballar, recuperar el cobrament de la renda és lent i les feines a les que es pot accedir habitualment no donen dret a cobrar l'atur (ja que majoritàriament són temporals), surt més a compte no acceptar la feina i seguir cobrant la renda (o, en tot cas, treballar en negre).

Avantatges i reptes de la Renda Bàsica Universal

Com esmentàvem a l'inici, La Intersindical creiem necessari, davant el reptes socials, econòmics i tecnològics mundials, afrontar aquest debat tenint en compte que:

1.- La RBU elimina la pobresa i redueix la desigualtat.

Des del minut zero, la renda bàsica universal suprimeix la pobresa i, per tant, redueix la desigualtat. Alhora, no desincentiva les persones beneficiàries de buscar feina. Cal, però, afrontar amb rigor la forma de finançar-la tot sabent que és necessària una profunda reforma fiscal.

2.- És un potencial element d'emancipació per a les dones.

Disposar d'uns ingressos fixes mínims és un primer pas que permet a les dones alliberar-se de la situació de dependència que viuen en relació a la seva parella o a la feina, sobretot per al gruix de dones que ocupen llocs de treball precaris i/o degradants. Alhora, disposar d'una mínima autonomia econòmica és indispensable per a poder emancipar-se de relacions violentes i alienadores. En qualsevol cas, la RBU ha d'anar acompanyada de polítiques públiques feministes que posin en valor el treball reproductiu i el distribueixin equitativament.

3.- Atorgar llibertat a l'hora de disposar dels recursos.

Les persones beneficiàries poden utilitzar la renda que perceben en allò que triïn, sense que l'administració s'hi pugui interposar. De la mateixa manera,

Desbrossant el
camí cap a una
renda bàsica
universal

Desbrossant el
camí cap a una
renda bàsica
universal

cal tenir en compte que això requereix de la creació de mecanismes de control i de fiscalització efectius i severos per evitar qualsevol frau produït per un 'efecte crida'.

4. Elimina la burocràcia.

La RBU és una prestació que no requereix l'estructura burocràtica que requereixen la resta de prestacions socials. Com que no s'ha de complir cap condició, la gestió és fàcil i senzilla.

5. Afavoreix la llibertat i la realització personal.

Tenir garantits de per vida els ingressos mínims per viure atorga la seguretat suficient per poder disposar de la vida segons com es desitgi. Així mateix, però, la RBU no ha de ser una proposta tancada i cal poder anar avaluant quina és l'afectació en el mercat laboral, així com en la vida de les persones.

NOTES

Lined writing area consisting of 22 horizontal lines.

Construïm el futur!

Eixos d'actuació per al sindicalisme republicà i
per al desplegament de la justícia social

intersindical-csc.cat

INTER
SINDICAL
TREBALL | REPÚBLICA | JUSTÍCIA SOCIAL